

Stockholm 2013-11-15

Energimyndigheten

631 04 Eskilstuna

Yttrande över Energimyndighetens underlagsmaterial för regeringsuppdraget rörande kontrollstation för elcertifikatsystemet 2015

Oberoende Elhandlare (OE) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på det aktuella underlagsmaterialet. OE positiva till att Energimyndigheten tagit fram ett omfattande underlag för regeringsuppdraget rörande kontrollstation för elcertifikatsystemet 2015 även om det förkommer fel i utskickade tabeller. Vi utgår för att sådana fel rättas till och att underlaget kvalitetssäkras. Vi kommer inte att kommentera detaljerna i underlagsmaterialet, utan väljer att i det följande kommentera elcertifikatsystemet och dess utveckling och betona vissa för oss viktiga principfrågor.

Oberoende Elhandlare är positiva till elcertifikatreformen men kan med viss oro konstatera att likviditeten bör förbättras för att man skall få en fungerande marknad för elcertifikat. Utvidgningen av systemet till Norge är ett steg i rätt riktning.

OE anser att ett system med marknadslösning och elcertifikat definitivt är att föredra i stället för en subventionsordning med ”feed in”-finansiering. Det är viktigt att de beslutade kontrollstationerna bibehålls så att marknaden vet vilka spelregler som gäller och att kortsiktiga politiska beslut av ad hoc karaktär undviks om priserna på certifikaten sjunker under en viss period. För att minska behovet av extra oplanerade kontrollstationer kan ett alternativ vara att utreda att ha mer frekventa kontrollstationer. Dessa måste naturligtvis vara beslutade med lång framförhållning så att marknaden kan hantera prissättningen mellan kontrollstationerna.

OE menar att elcertifikatsystemet i stort har fungerat på det sätt som det var tänkt och prissättningen på elcertifikaten visar en rimlig stabilitet. Utvecklingen hittills tyder enligt vår uppfattning också på att det är möjligt att nå de uppsatta målen för 2020. När man väl ser resultatet av den senaste justeringen av kvotplikten, måste man dock göra en förnyad prövning om det är nödvändigt att göra ytterligare justeringar för att nå målet. Vi menar vidare att man också på olika sätt bör stimulera en förbättrad likviditet på marknaden.

Det förfaller uppenbart att priserna på elcertifikaten mer långsiktigt samvarierar negativt med reservens storlek så att en ökad reserv innebär lägre pris på elcertifikat och vice versa. Bli överskottet på marknaden för stort så finns det risk för att priserna på elcertifikaten kommer att sjunka så mycket att investeringarna i vindkraft under en period inte blir lönsamma. OE menar dock att tillfälliga svängningar kommer att rättas till genom att

marknadsmekanismerna höjer priserna när det åter blir brist på elcertifikat. Dessa kraftiga svängningar i elcertifikatpriset kan dock allvarligt hämma utbyggnaden av förnyelsebar elproduktion och OE menar att man bör belysa alternativa metoder att hantera extrema obalanser på marknaden. Ett sätt kan t.ex. vara mer frekventa kontrollstationer. OE anser dock att det vore ett allvarligt avsteg från en marknadslösning att införa tak-och/eller golvpriser för att hantera ovanstående situation. OE är dock övertygade om att det måste finnas en reserv om elcertifikatmarknaden skall kunna fungera.

Den hittillsvarande utvecklingen sedan elcertifikatsystemet infördes har inneburit ett växande överskott av elcertifikat, vilket medfört relativt låga priser på elcertifikat. Den justering av kvotplikten som gjorts för att minska reservens storlek och höja priserna på elcertifikaten framstår därför som välmotiverad, men resultatet kan bedömas först nästa år. Vi menar att måste man dock göra en förnyad prövning om det är nödvändigt att göra ytterligare justeringar för att nå målet, när man väl ser resultatet av den senaste justeringen av kvotplikten.

Det är vidare viktigt att likviditeten på marknaden för elcertifikat förbättras och att det blir möjligt att prissäkra dem på samma sätt som elterminer. I annat fall försämras de nya elproducenternas möjligheter att finansiera sina investeringar.

OE menar att det är viktigt att spelreglerna för elcertifikaten, vare sig det gäller bränslen eller andra avgörande kriterier, inte ändras kortsiktigt utan får gälla under längre perioder för att möjliggöra för en långsiktighet hos dem som ska investera i ny miljövänlig elproduktion.

OE vill också betona att det är viktigt att man undviker frekventa ändringar av definitioner och regelverk. Varje sådan förändring medför samhällsekonomiska kostnader bl.a. i form av administrativa merkostnader för de företag som omfattas av och hanterar elcertifikatsystemet.

OE anser därför att det är väsentligt att man i princip undviker förändringar av regelverket mellan de tillfällen då man gör en mer övergripande översyn av elcertifikatsystemet. Förslag till styrmedel som alternativ till tak och golv bör därför tas fram skyndsamt så att de kan införas tillsammans med övriga eventuella förändringar.

OE vill också framhålla att vi, utifrån våra primära intressen, att värna om möjligheterna till nyetablering av elhandlare och elproducenter på marknaden och att säkerställa att konkurrensen mellan elhandlare på elmarknaden inte snedvrids av att vertikalt integrerade oligopolföretag korssubventionerar elhandeln från elproduktionen, inte kan invända emot de näringspolitiskt motiverade undantagen av de elintensiva företagen från kvotplikten i elcertifikatsystemet.

OE är positiva till Elcertifikatsystemet har utvidgats till Norge. Vi menar också att systemet på sikt bör omfatta hela Norden.

OE menar att det är nödvändigt att en fungerande marknad för elcertifikat utvecklas snarast. Det kommer att bidra till att ny kraftproduktion byggs i Norden. Det kommer främst att vara vind- och biobränslebaserad elproduktion som har andra produktionskostnader än den

existerande elproduktionen och därmed bjudas in till Nordpool efter en annan utbudskurva. Det kommer att göra att spotmarknaden fungerar bättre tack vare elcertifikaten. Det är också troligt att det blir nya aktörer som bygger en stor del av den nya elproduktionen vilket även det är positivt för konkurrensen. En fungerande marknad för elcertifikat kommer med största sannolikhet att underlätta för mindre och nya aktörer att komma in på elmarknaden som elproducenter.

OE anser att det måste finnas en långsiktighet i elcertifikatsystemet och att målet för 2020 bör stå fast. Vi menar dock att det är mer osannolikt att energipolitiken efter 2020 inte kommer att behöva ett fortsatt stöd till investeringar i förnybar energi. Med hänsyn till behovet av långsiktighet för planering och genomförande av sådan investering menar vi att det är nödvändigt att även denna fråga utreds snarast, så att marknaden kan få ett besked om detta i god tid före 2020.

Oberoende Elhandlare föreslår sammanfattningsvis att:

- Utred alternativa metoder till tak- och golvpriser för att hantera extrema obalanser på marknaden.
- OE menar att man måste göra en förnyad prövning om det är nödvändigt att göra ytterligare justeringar för att nå målet, när man väl ser resultatet av den senaste justeringen av kvotplikten.
- Elcertifikatsystemet utvidgas i Norden.
- Utred frågan om ett fortsatt elcertifikatsystem efter 2020.

För Oberoende Elhandlare

Johan Öhnell

Bo Lindörn